

tuk a reflexiót, a zárt és nyitott kérdések használatát, megvizsgáltuk saját meghallgatási stílusunkat, majd továbbléptünk az összetett reflexiók gyakorlására. Érzékeny témákat érintettünk, tanulmányoztuk az információcsere módozatait, majd a megerősítést és az összegzést vettük görcsö alá. Összességében hangsúlyozottan gyakorlati képzést zártunk az ötödik napon, amelynek során minden újonnan tanult eszközt kipróbálhattunk. Nemcsak információkkal, készségekkel, hanem lelki élményekkel is gazdagodtunk, s így péntek délelőtt máris nosztalgiával tekintettünk vissza az elmúlt napokra, és készültünk „lejönni a hegyről”.

Következtetésképpen megfogalmaztuk, hogy sok gyakorlás vár ránk, de hálásak vagyunk, mert olyan új út nyílt meg előttünk, amelyre reménységgel léphetünk: a ránk bízottakat lelki vendégszeretettel segíthetjük abban, hogy azzá váljanak Krisztusban, akik.

Itt is megköszönjük Bartha Éva klinikai szakpszichológusnak, illetve Horváth Levente teológiai tanárnak, hogy vezettek bennünket ezen a képzésen. Reméljük, hogy a második modulra már sok új élménnyel, tapasztalattal térhetünk vissza.

Gál Adél

A találkozás és együttlét örömében. Az Európai Lelkeszi Szövetségek Konferenciája 2025. június 14–18.

„Hiszen egy Lélek által mi is mindnyájan egy testté keresztteltettünk meg, akár zsidók, akár görögök, akár rab-szolgák, akár szabadok, és mindnyá-

jan egy Lélekkel itattattunk meg.” (1Kor 12,13) Ennek az igének az igazsága ragyogott fel előttem, amikor részt vehettem az Európai Lelkeszi Szövetségek Konferenciája (Konferenz Europäischer Pfarrverbände – KEP) idei konferenciáján, amelynek a Széchenyi megyei Kisdísznód adott otthont. Az európai protestáns lelképásztorok képviselői tíz országból érkeztek a jeles eseményre, amelynek keretében norvég, finn, dán, holland, svájci, német, cseh, francia, magyarországi és erdélyi lelképásztorok találkozhattak egymással.

A KEP első konferenciára 1983-ban került sor a németországi Eisenachban, és azóta minden harmadik évben megszervezik. Magyarországon már 1992-ben szerveztek ilyen konferenciát, Berekszentmária. Örömmel ad okot, hogy idén Erdély adhatott otthont a konferenciának a Romániai Országos Lelkészszerkezeti Szövetség közreműködésével, amelyet Márk László Gyula négyfalusi, Sógor Géza kányádi és Gábor Tímea alpestesi lelképásztor képviselt.

A KEP szövetséget 1983-ban alapították. Eleinte a kelet-németországi lelkipásztorokkal való kapcsolatteremtésként indult, mára már tizennégy tagországot számlál az európai protestáns egyházak lelkipásztor-szövetségeinek hálózataként. Tapasztalatcserét, szolidaritást ösztönző hálózat, és teológiai kérdések, illetve a szolgálatunkkal kapcsolatos kérdések feletti közös gondolkodás fóruma.

Áldás minden olyan alkalom, miként ez a konferencia is, amely összehozza a közös hitet valló testvéreket, ahol az együvé tartozás megtapasztalása lelki erőforrássá lesz. Ilyenkor erőteljesen kirajzolódnak annak a kérdésnek a körvonalai, hogy kik vagyunk együtt, hogy Isten nagy családjaként egy közösség vagyunk, és bár anyanyelvünk különbözik, és különböző országokban szétszórta, jövevényekként élünk, amint azt Péter apostol is megfogalmazta, mégis együvé tartozunk, mert Krisztusban egy testet alkotunk, amelyet egy Lélek éltet. A Lélek által felébresztett közös hitben mindnyájan mennyei Atyánk gyermekei vagyunk, akinek szeretete táplál e földi létben és az örök életre nézve is. Mindannyiunknak feladata az ő szeretetével egymást erősíteni, bátorítani és támogatni. A sok különbözőség ellenére közösek a terhek, küzdelmek, gondok, kérdések, és közös a hála, az öröm, mert közös a szolgálat, amit az Úr Jézus Krisztustól kaptunk. Az ő küldöttei vagyunk, bárhol is lennénk, mint akik magunkban és magunk között hordozzuk az ő uralmának valóságát, amelyet hirdetünk és megélni törekszünk.

Ez a konferencia különleges élményt nyújtott számomra. Örvendek és egyben hálás vagyok azért, hogy részt vehettem ezen az eseményen, és alkalmam adódott megismerni csodálatos embereket, szolgatársakat. Jó volt velük megtenni fizikai és lelki utakat, jó volt egy asztalnál ülni, az áhítatokon együtt énekelni. Jó volt beszélgetni személyes, hitbeli és egyházi kérdésekről is, még akkor is, ha gyakran nehezen találtuk a szavakat, de a szavakon túl egy-egy mosolyban, előzékeny mozdulatban, kézfogásban vagy testvéri ölelésben éreztük, hogy közös nyelvet beszélünk. A konferencián begyűjtött élmények mellett emlékezetes maradt számomra az a meghitt, baráti-testvári légkör, amely az elejétől a végéig áthatotta ezt a találkozást.

Az idei KEP-találkozóznak érdekes és egyben időszerű témája volt, amelyet ezzel a címmel foglaltak össze: *Semmi pánik a Titanicon – No Panic on the Titanic*. Teológiai nyelvre lefordítva ez az jelenti, hogy a lelkipásztornak mint vezetőnek nem kell pánikba esnie, ha azt tapasztalja, hogy a gyülekezet, az egyház válságba kerül. Nem szabad elveszítenünk a reményt akkor sem, ha lelkipásztorokként azt látjuk, hogy az egyház hanyatlóban van, vagy már úgy tűnik, hogy el fog tűnni. Valóban azt tapasztaljuk itt Erdélyben is, hogy csökkent az egyház iránti érdeklődés, egyre több az üresen maradt templompad, mert kevesebben vallják magukat keresztyének, vagy ha keresztyéneknek vallják magukat, ez nem azt jelenti, hogy a hitet

meg is élük, hogy valóban Krisztus követői. Ez a hanyatlás a nyugati egyházakban még nagyobb mértékben tapasztalható, amint azt az egyik előadásból is hallhattuk.

Reménységünk alapja Isten kegyelme és hatalma, hiszen Anyaszentegyházunk az ő kezében van, s ezért nem fog eltűnni. Mert mi is lenne a világgal, a társadalommal, ha a „só” és a „világosság” eltűnne belőle? Erre a gondolatra reflektálva két előadás is elhangzott a konferencián.

Az egyik előadást Aarnoud van der Deijl holland lelképásztor tartotta, aki a *De toekomst van de kerk. Essay vol rouw en hoop* (Uitgeverij Skandalon B. V, Middelburg 2023) – *Az egyház jövője. Esszé a gyászról és reményről* című könyve alapján válaszolt fel a hollandiai protestáns egyházak helyzetét és több mint harmincéves szolgálatának küzdelmeit és kihívásait. Elmondta, hogy szolgálatának ideje alatt lelkészi generációja nemcsak az egyháztagek számának hanyatlását tapasztalta meg, hanem ennél súlyosabb dolgokat is. Szolgálati évei alatt nagy hangsúlyt fektettek az egyházi misszióra, új módszereket alkalmaztak, modernizálták az istentiszteletet, változatos programokat szerveztek, szeretetszolgálatot végeztek, de még így is kevés ideig tartott az emberek részéről érkező nagy érdeklődés, s nem eredményezett a részükről elköteleződést a keresztyén hit és egyház iránt. Arra a következtetésre jutott, hogy mi, lelképásztorok nem menthetjük meg az egyházat a hanyatlástól, de meg kell tennünk azt, ami rajtunk múlik: a szeretet csele-

kedeteit, és narrátorként kell elmondanunk azt a történetet, amelynek Isten a főszereplője. Erre egy kis gyülekezet, illetve egyház is képes.

Ehhez a témához kapcsolódott a második előadás is, amelyet Sógor Géza kányádi lelképásztor, a KEP vezetőtanácsának tagja tartott *The Church as a Minority – Az egyház mint kisebbség* címmel. Előadásában kitért az erdélyi protestáns egyház, ezen belül a református egyház sajátos helyzetére, hogy tudniillik miben áll kisebbségi jellege. Viszont többnyire arról beszélt, hogy az egyház kisebbségként él a világban, és azt hangsúlyozta, hogy ez teljesen összhangban van azzal, amit a Szentírás tanít a földi egyház létéről. Isten népe az ószövetség idején kisebbség volt jelen a világban a pogányok között; Jézus is ekként határozza meg a maga tanítványi közösségét az Isten országáról szóló tanításaiban, s ezt gondolatot az képviselték az apostolok is.

Az előadások és megbeszélésük után részt vehettünk különféle workshopokon is: ezek között volt bibliodráma, ének- és motivációs csoport is. Az egyesület közgyűlésén megválasztottuk a vezetőtanács tagjait a következő hároméves ciklusra.

A konferencia szakmai jellegű része mellett kirándulásra is nyílt alkalom: megnéztük Nagyszebent, és meglátogattuk a kisdisznódi Szent Mihály-erődtemplomot, ahol az aznapi esti áhítatot is tartottuk.

A konferencia végén úrvacsorával egybekötött záró istentiszteletet tartottunk a kisdisznódi evangélikus templomban, majd ajándékként átnyújtva szívünk jókívánságait, baráti öleléssel és az újboli találkozás reményében búcsúztunk el, Isten kegyelmébe ajánlva egymást.

Gábor Tímea

Éles Éva megvédte doktori dolgozatát

2025. június 16-án Éles Éva, a Kolozsvári Protestán Teológiai Intézet (KPTI) újszövetségi tanszékének tanársegédje sikeresen megvédte doktori disszertációját a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen (DRHE). Doktori értekezésének címe: *Péter első levele mint a bibliai és a gyakorlati teológia metszéspontja. A levél szövegének és teológiájának homiletikai jelentősége.*

A doktori kutatás 2021-ben kezdődött Peres Imre, Kókai-Nagy Viktor és Kiss Jenő témavezetők irányításával. A minden ízében interdiszciplináris doktori dolgozat az újszövetségi exe-

